

Profielwerkstuk Havo Vwo

Handleiding
2026-2027

Profielwerkstuk Havo en Vwo De Heemgaard

Voorwoord	2
1 Proces van het profielwerkstuk	3
2 Tijdschema	4
3 Plan van aanpak.....	6
4 Opzet verslag	8
5 Kennismarkt.....	10
6 Beoordeling.....	11
Bijlage 1 Beoordelingsmoment 1 (Plan van aanpak)	12
Bijlage 2 Beoordelingsmoment 2 en 3 (Verslag)	13
Bijlage 3 Beoordelingsmoment 4 (Kennismarkt)	14

Voorwoord

Het profielwerkstuk is het eindonderdeel van je carrière op school. Je maakt het in 5 en 6 vwo of 4 en 5 havo. Het bestaat uit een schriftelijk werkstuk en een presentatie. In beide doe je verslag van een onderzoek dat je hebt gedaan naar een onderwerp of vraag.

TIP: bedenk een onderwerp of vraag die betrekking heeft op je vervolgopleiding of waar je interesse naar uit gaat.

Niet alleen het eindresultaat is belangrijk, maar ook de weg ernaartoe. Vaardigheden als samenwerken, zelfstandig werken en het doen van (literatuur) onderzoek worden getoetst.

Het profielwerkstuk (pws) is in het leven geroepen om de overstap van de middelbare school naar het hoger onderwijs te verkleinen. Met je profielwerkstuk kun je laten zien dat jij over de nodige onderzoeksvaardigheden beschikt.

In deze handleiding lees je alles over de gang van zaken rond het pws.

Neem dit goed door, zodat je op een handige en doeltreffende manier aan de slag kunt. We wensen je heel veel succes!

1 Proces van het profielwerkstuk

Spelregels

- Je maakt het pws in groepjes van twee of drie leerlingen. Het hele groepje is verantwoordelijk voor het eindresultaat. Het is belangrijk dat partners dezelfde belangstelling voor het onderwerp hebben en dat jullie goed kunnen samenwerken.
- Jij bent **zelf verantwoordelijk voor het hele proces van het pws** van het op tijd inleveren van je plan van aanpak tot het inleveren van de voorlopige versie en eindversie van je pws. Ook het contact zoeken met je begeleider is jouw verantwoordelijkheid.
- Voor het pws geldt een studielast van 80 uur. Om inzicht te krijgen in je proces en bij te houden hoeveel tijd je waaraan besteedt, houd je gedurende het hele proces een **logboek** bij waarin je noteert wanneer, hoe lang, door wie en waaraan gewerkt is. In "Teams pws" is een digitale versie te vinden die je moet gebruiken.
- Teksten en ideeën van anderen mag je niet samenvatten of wijzigen en vervolgens presenteren als je eigen werk. Dat noemen we plagiaat. Ook het gebruik van teksten, plaatjes, kaarten of grafieken zonder juiste **bronvermelding** wordt beschouwd als plagiaat. Een werkstuk waarin sprake is van plagiaat, wordt afgekeurd. Wanneer er sprake is van plagiaat zal er met de begeleider en de afdeling bekeken worden wat de gevolgen zijn hiervan.
- ChatGPT
Het PWS laten schrijven door ChatGPT is plagiaat en dus verboden. Zet je prompt in de bronnenlijst met het antwoord van ChatGPT en check of het antwoord klopt.
Wat mag wel:
Onderzoeksondersteuning: ChatGPT kan dienen als een hulpmiddel om extra informatie en perspectieven te verkrijgen over het onderwerp van het profielwerkstuk. Leerlingen kunnen vragen stellen aan ChatGPT om aanvullende bronnen, relevante feiten, historische context of wetenschappelijke inzichten te verkrijgen.
Ideeëngeneratie: Als leerlingen worstelen met het bedenken van een geschikt onderwerp of een specifieke onderzoeksvraag, kunnen ze ChatGPT gebruiken om ideeën te genereren. Ze kunnen vragen stellen aan ChatGPT over mogelijke onderwerpen binnen het vakgebied en inspiratie opdoen voor hun profielwerkstuk.
Kritische evaluatie: Leerlingen kunnen de gegenereerde tekst van ChatGPT gebruiken om hun kritisch denken en evaluatievaardigheden aan te scherpen. Ze kunnen de gegenereerde informatie vergelijken met andere betrouwbare bronnen, de logica analyseren en eventuele gebreken of vooroordelen identificeren.
Schrijfoefeningen: Leerlingen kunnen ChatGPT gebruiken om hun schrijfvaardigheid te verbeteren. Ze kunnen bijvoorbeeld een samenvatting of een inleiding van hun profielwerkstuk aan ChatGPT voorleggen en feedback ontvangen over de duidelijkheid, structuur en stijl van de tekst.
Samenvattend: gebruik het als een aanvullend hulpmiddel en evalueer de gegenereerde informatie altijd kritisch. ChatGPT kan dienen als een bron van inspiratie en ondersteuning, maar het mag niet de primaire bron zijn voor het verkrijgen van betrouwbare en academische informatie.

Bron: ChatGPT, geraadpleegd op 26 juni 2023

TIP: Bekijk deze film [Gebruik van Chat GPT](#)

Onderwerp

Het onderwerp moet minimaal binnen één vak van 400 studielasturen (voor Vwo) of 320 tot 360 studielasturen (voor Havo) vallen waarin je schoolexamen en/of eindexamen doet.

Bij de keuze van een onderwerp voor het profielwerkstuk kun je grofweg op twee manieren te werk gaan:

1. Je stelt het onderwerp vast en bekijkt vervolgens welk vak bij dit onderwerp past.
2. Je kiest eerst een vak en oriënteert je vervolgens op mogelijke onderwerpen binnen dit vak.

TIP: Bekijk deze site [Onderwerp kiezen - Profielwerkstuk](#)

Het profielwerkstuk bestaat uit drie onderdelen

1. Plan van aanpak Je schrijft eerst een plan van aanpak. Dit is je eerste inleverproduct.
2. Verslag Je schrijft een verslag dat je twee keer mag inleveren.
3. Kennismarkt Ter afsluiting presenteert je je onderzoek tijdens een pws-kennismarkt.

TIP: Kijk voor je iets inlevert altijd de rubrics in de bijlages na, zodat je weet hoe de onderdelen beoordeeld worden.

Pws-wedstrijden

Er zijn verschillende pws-wedstrijden. Wil je mee doen? Geef dit dat door aan je begeleider en de pws-coördinator.

Tip: Kijk op deze site voor mogelijkheden [Profielwerkstukprijzen - Profielwerkstuk](#)

Planning

Fase	Data	Stappen
Oriëntatie	Dinsdag 11 februari	Bijwonen pws-presentaties examenkandidaten op de kennismarkt en informatie krijgen van voorbeelden van profielwerkstukken bij verschillende vakken
	7 maart	Leerlingen vullen via link in: pws-team, onderwerp en vak (1 ^e en 2 ^e keus)
	Schakelblok 3	Workshops en werken aan plan van aanpak Vergeet logboek niet aan te vullen
Uitvoering	Vrijdag 17 april	Inleveren plan van aanpak
	Vrijdag 15 mei	Uitslag beoordeling 1 en afspraak maken met begeleider
Afwerking	Startweek	Bijeenkomst met je begeleider om je onderzoek voort te zetten
	Vrijdag 30 oktober	Inleveren concept eindversie
	Vrijdag 13 november	Uitslag beoordeling 2
	Dinsdag 15 december	Inleveren definitieve eindversie
	Dinsdag 12 januari	Uitslag beoordeling 3
	Dinsdag 9 februari	Pws kennismarkt
	Dinsdag 5 maart	Uitslag eindbeoordeling
	Vrijdag 28 juni	Deelverslag inleveren voor check bij begeleider

Let op: soms wijzigen data, check dus altijd nog even wanneer je iets moet inleveren.

3 Plan van aanpak

Zet in je plan van aanpak de volgende onderdelen: (max 2 A-4 tjes)

1. Wat lever je op?

Als pws kan je een verslag maken, maar dat kan ook iets anders zijn, bijvoorbeeld bij kunstvak of muziek. Je geeft aan wat je aanlevert en hoe dit beoordeeld gaat worden. Dit bespreek je met je vooraf met je begeleider.

2. Hoofdvraag en deelvragen

Een scherp geformuleerde en goed afgebakende hoofdvraag is een noodzakelijke voorwaarde om het profielwerkstuk tot een goed einde te brengen. Het motto luidt: inperken en afbakenen. Zie bijlage 1 voor uitleg.

Tip: bekijk deze site [Vragen opstellen - Profielwerkstuk](#)

3. Stelling en hypothese en/of verwachting

Bij sommige hoofdvragen is het mogelijk om een stelling of hypothese te formuleren. Bespreek met je begeleider de mogelijkheden. Een voorbeeld van een stelling is: "Het is oneerlijk dat openbaar vervoer gratis zou zijn, omdat het gefinancierd wordt door de overheid en iedere belastingbetaler, dus ook de niet-gebruikers, er dan aan meebetaalt." Het nut van het formuleren van een stelling is dat er in de stelling een verwachting of uitgangspunt zit opgesloten. Je gaat meestal uit van een theorie en je gaat kijken of die in de praktijk klopt. Een hypothese is een stelling die je (voorlopig) voor waar aanneemt. De hypothese van het voorbeeld zou dan zijn, dat je er vanuit gaat dat gratis openbaar vervoer te kostbaar is.

4. Relevantie van je onderzoek

Je onderzoek moet relevant zijn. Dit houdt in dat deze waarde toevoegt aan bestaande onderzoeken of bestaande literatuur. Wat heeft jouw onderzoek voor toegevoegde waarde? Waarom is het belangrijk dat jouw onderzoek wordt uitgevoerd? Wat kun je toevoegen aan bestaand onderzoek? Welke koppeling met de actualiteit kun je maken?

5. Werkwijze, methode en/of aanpak en/of conceptueel model

Er zijn verschillende soorten onderzoek. Dit zijn voorbeelden van methodes van onderzoeken:

1. Onderzoek in de theorie (literatuuronderzoek): je gaat na wat de verschillende theorieën of onderzoekers al over je hoofdvraag gezegd hebben.
2. Veldonderzoek: je gaat zelf op onderzoek uit. Je observeert bijvoorbeeld de natuur, mensen, documenten of schilderijen.
3. experimenteel onderzoek: je bedenkt een (proefondervindelijk of hypothesegestuurd) experiment.

Meestal bestaat je pws uit een combinatie van meerdere onderzoeksmethoden. Beschrijf welk(e) soort(en) onderzoek je gebruikt bij je pws en waarom.

Tip: bekijk deze sites [Typen onderzoeksmethoden - Profielwerkstuk](#)
en [Ontwerpcyclus - Profielwerkstuk](#)

6. Literatuur- en bronnen onderzoek

Je gaat aan het begin van je pws-traject een overzichtswerk (een boek) lezen waarbinnen jouw onderwerp valt. In de literatuurlijst van je overzichtswerk kun je titels vinden die specifieker over jouw onderwerp gaan en zo kun je steeds verder de diepte in.

Bibliotheken beschikken over een grote collectie wetenschappelijke boeken. Een andere manier om aan wetenschappelijke bronnen te komen is via Google Scholar. Door je zoektermen tussen "aanhalingstekens" te plaatsen laat je de zoekmachine alleen naar die woordcombinatie als geheel zoeken.

Voordat je een bron gebruikt, check je aan de hand van deze checklist of jouw bron van goede kwaliteit is:

- Wordt er iets duidelijk over de deskundigheid en de achtergrond van de auteur?
- Is de auteur objectief of subjectief?
- Hoe betrouwbaar is de uitgever? (Uitgeverij HEMA is iets anders dan Oxford University Press.)
- Hoe actueel is de bron? (Een bron uit 1970 waarin over de "actuele situatie" in een bepaald land gesproken wordt, is minder actueel dan een bron uit 2016 met dezelfde term.)
- Zijn genoemde feiten controleerbaar door een goede bronvermelding?
- Zijn er literatuurverwijzingen en bronvermeldingen aanwezig?
- Wat zeggen andere bronnen over dit onderwerp?
- Wat is het doel van de bron en welke invloed zou dat kunnen hebben op de inhoud? (commercie, ledenwerving, productpromotie, informatieoverdracht e.d.)
- Wordt de bron gesponsord? Zo ja, door wie?
- Hoe goed is de bron verzorgd? Is er bijvoorbeeld sprake van een oude bron?

Tip: bekijk deze site om relevante bronnen snel te vinden [Bronnen vinden - Profielwerkstuk](#)

7. Planning en/of tijdpad

Je maakt vooraf een planning dat per week aangeeft wie wat wanneer gaat doen en hoeveel tijd dit gaat kosten. Neem de deadlines, de toetsweken en de vakanties op in je planning.

8. Logboek (zie Excelbestand in Teams)

Je hebt bij het inleveren van het plan al een aantal uur aan het pws besteed. Wie deed wat, waar, wanneer en wat was het resultaat? Lever bij elk inlevermoment je logboek in. Je gebruikt daarvoor het bestand "logboek" wat je in Teams kan vinden.

Tip: bekijk deze site voor meer informatie [Plan van aanpak maken - Profielwerkstuk](#)

4 Opzet verslag

Je mag in je verslag alles van je plan van aanpak overnemen.

Om ervoor te zorgen dat je werkstuk prettig leesbaar is, is het belangrijk aandacht te besteden aan de lay-out. Gebruik consequent hetzelfde, prettig leesbare lettertype (bijvoorbeeld Calibri of Arial) en dezelfde regelafstand. Daarnaast verdeel je de tekst over verschillende hoofdstukken en maak je gebruik van alinea's, tussenkopjes en witregels.

Je verslag bouw je op met de volgende onderdelen:

1. Voorblad

Op de voorblad zet je:

Titel, datum, namen, klas en je begeleider en natuurlijk een mooie pakkende foto/tekening...

2. Inhoudsopgave

Een pws bevat altijd paginanummers en een inhoudsopgave. Hier neemt Microsoft Word je opnieuw werk uit handen.

Tip: bekijk deze tutorial [Inhoudsopgave toevoegen aan Word document - YouTube](#)

3. Inleiding

In de inleiding geef je alle achtergrondinformatie, op grond waarvan je de onderzoeksvraag en de hypothese gaat opstellen. Ook geef je de relevantie van de onderzoek weer. Wellicht is het handig om op kladpapier een aantal vakspecifieke begrippen op te schrijven die je bij het onderwerp te binnen schieten. Orden deze begrippen en streep eventueel een aantal weg op grond van relevantie. Bouw hier je inleiding omheen. (max ½ A4)

4. Hoofdstukken

Je verslag is opgebouwd uit hoofdstukken waarin je beschrijvend bezig bent.

Hst 1 hoofdvraag, deelvragen met eventueel hypothese, voorspelling en/of verwachting

Hst 2 werkwijze, methode, aanpak en/of conceptueel model en literatuuronderzoek.

Hst 3 Benodigdheden voor onderzoek, bijvoorbeeld een materialen lijst. Dit is een lijst die gebruikt wordt bij vakken zoals scheikunde, natuurkunde, biologie, beeldend enz. Wees exact qua aantallen, groottes, eenheden etc... Notatie eventueel in kolommen: bijvoorbeeld eerste kolom materialen, tweede kolom (rijtje) chemicaliën en de derde kolom instrumenten. Bij een vak als economie kan dit hoofdstuk overgeslagen worden.

Hst 4 selectie aan resultaten die relevant zijn voor je hoofd- en deelvragen. Leg bij alles uit hoe je aan de gegevens komt en wat het inhoudt.

Hst 5 Verwerking van de resultaten. Denk aan grafieken, berekeningen, reactievergelijkingen.

Hst 6 Conclusie en discussie. De conclusie is een antwoord op je onderzoeks- en deelvragen op basis van je resultaten.

Tip: bekijk deze site [Conclusie formuleren - Profielwerkstuk](#)

Hst 7 Discussie. Noteer in de discussie diverse zaken:

- als je hypothese niet klopt met je resultaten dan mogelijke verklaring(en)
- discussie over je nauwkeurigheid.
- gebruik van AI
- Verbeterpunten
- voorstel voor vervolgonderzoek

NB: hier geen persoonlijke opmerkingen plaatsen.

Tip: bekijk deze site [Schrijven - Profielwerkstuk](#)

Hst 8 Bibliografie/bronnenlijst. Dit is een lijst van alle gebruikte bronnen. Denk aan APA.

Tip: bekijk deze tutorial [APA bronvermelding in Word - YouTube](#)

5. Bijlagen

In de bijlagen staan alle resultaten van het onderzoek, als naslagwerk.

6. Voetnoten invoegen

Om in je verslag te verwijzen naar bronnen, kan je voetnoten of eindnoten gebruiken. Zo weet de lezer waar je de informatie vandaan haalt.

Tip: bekijk deze tutorial [Word: voet- en eindnoten invoegen - YouTube](#)

5 Kennismarkt

Het laatste onderdeel van het pws is de presentatie. Deze wordt gedaan in de vorm van een kennismarkt waar je je onderzoek gaat presenteren. Elk pws-team krijgt een tafel toegewezen voor deze vorm van presenteren. Op de tafel laat je concreet materiaal van je pws onderzoek zien en je deelt de resultaten door middel van een poster. Daarnaast bereid je een pitch voor om op de kennismarkt te gebruiken en om op te nemen.

Deze onderdelen zijn verplicht: poster, materiaal op tafel en video met pitch.

1. Inhoud poster

Op de poster (formaat A3) laat je zien welk onderzoek je hebt uitgevoerd en geef je de resultaten en de conclusie weer.

Maak de poster zoals beschreven op deze site: [Wetenschappelijke poster - Profielwerkstuk](#)

2. Materiaal op tafel

Zorg dat je interessant concreet materiaal hebt van je onderzoek. Extra grafieken, je verslag, een proefopstelling of materiaal dat je hebt gebruikt. Hoe meer materiaal, hoe meer beeldend voor je publiek. Dit kan zorgen voor een hoger cijfer.

3. Pitch

Je maakt ook een video met je pitch, zodat mensen je pitch kunnen bekijken die niet op de kennismarkt kunnen komen.

Je bedenkt een pitch van drie minuten met goed begin, duidelijk middenstuk en een mooi slot. De pitch gebruik je ook op de kennismarkt. Hiermee kun je op een snelle en duidelijke manier uitleggen wat je hebt onderzocht.

Microsoft Sway in Office 365 is een handig programma om een video te maken

6 Beoordeling

Het pws wordt beoordeeld met een cijfer. Dit cijfer wordt opgenomen in het combinatiecijfer, dat bestaat uit het pws, CKV, godsdienst en maatschappijleer. Het combinatiecijfer telt mee als een vak bij de slaag/zak regeling.

Een afgerond eindcijfer van 4 of lager voor enig onderdeel van het combinatiecijfer betekent dat je niet geslaagd bent. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal. Een 5,5 wordt dus een 6 en 5,44 een 5. De titel van je pws en de waardering worden vermeld op je cijferlijst.

Bij de beoordeling wordt gebruikt gemaakt van een rubric. In bijlage 4 zie je waar je aan moet voldoen om voor elk onderdeel voldoende te scoren. Zorg dus dat je altijd de rubric doorleest en checkt of je werk goed voldoet, voordat je dit inlevert.

Elke keer wanneer je een versie moet inleveren, voeg je als bijlage je logboek in. (zie in Teams "logboek pws"). Er zijn vier beoordelingsmomenten waarbij een rubric wordt gebruikt (zie bijlagen)

Weging van de onderdelen van het verslag

Beoordeling 1 Plan van aanpak	15%
Beoordeling 2 Voorlopige eindversie	25%
Beoordeling 3 Definitieve eindversie	60%

Weging van het verslag en presentatie

Beoordeling Verslag	80%
Presentatie op de kennismarkt	20%

Wanneer je een webclass volgt of een andere vorm van pws doorloopt, waarbij de rubrics niet zinvol zijn om te gebruiken, zal vooraf een manier van beoordelen afgesproken worden met de begeleider en de afdeling.

Bijlage 1 Beoordelingsmoment 1 (Plan van aanpak)

Keuze van het onderwerp	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Diepgang en/of originaliteit van het onderwerp en onderzoek	Er is een onderwerp gekozen dat zich niet leent voor een PWS-onderzoek	Het onderwerp valt volledig binnen de Schoolexamen-stof en/of blijft op het Schoolexamen-niveau en/of is niet origineel	Het onderwerp sluit in niveau en inhoud dicht aan op het SE-programma en voegt iets kleins toe en/of is redelijk origineel	Het onderwerp gaat in inhoud en niveau duidelijk verder dan het SE-programma en/of is origineel	Het onderwerp ontstijgt het SE-programma in niveau en inhoud en sluit aan op bachelorniveau van het betreffende vak en/of is zeer origineel	n.v.t.
Argumentatie voor de keuze van het onderwerp	Er is geen inhoudelijke argumentatie de keuze van het onderwerp ("Leuk...")	Er is op grond van persoonlijke interesse geargumenteed voor de keuze van het onderwerp	Er is naast een persoonlijke motivatie ook op grond van vakinhoudelijke argumenten gekozen voor het onderwerp	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Hoofd- en deelvragen	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Formulering van de hoofdvraag	Er is een gesloten vraag geformuleerd	Er is een open onderzoeksvraag geformuleerd die aansluit bij het onderwerp	De open onderzoeksvraag definieert het complete onderzoek en beperkt dit voldoende.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Formulering en relevantie van de deelvragen	De open onderzoeksvraag definieert het complete onderzoek en beperkt dit onvoldoende.	De deelvragen zijn open geformuleerd gaan over inhoudelijk relevante delen van de hoofdvraag	De deelvragen omvatten daarnaast samen de volledige hoofdvraag	De deelvragen zijn ook voldoende beperkend in het onderzoek	n.v.t.	n.v.t.
Hypothese/verwachting	Er is geen verwachting en/of hypothese uitgesproken over de uitkomsten van het onderzoek	Er is een redelijke hypothese en/of verwachting uitgesproken over de uitkomst van het onderzoek	Er is een verwachting en/of hypothese uitgesproken en deze is onderbouwd met de inmiddels bekende theorie uit het vooronderzoek	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Onderzoeks-methode en plan van aanpak	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Methode en/of manier van aanpak en/of conceptueel model	Er is niet benoemd welke onderzoeksmethode en/of aanpak en/of conceptueel model gebruikt zal gaan worden of de methode/aanpak kan de hoofd- en/of deelvragen niet beantwoorden	Er is gekozen voor een passende en binnen het vakgebied geaccepteerde onderzoeksmethode/aanpak en het uitvoeren van de methode en/of aanpak en/of conceptueel model levert de benodigde resultaten op	Niveau 1 punt + er is een heldere uitleg van de verschillende stappen die gezet moeten worden om deze methode en/of aanpak en/of conceptueel model goed uit te voeren	Niveau 2 punten + daarnaast is er een inhoudelijke onderbouwing waarom deze methode en/of aanpak en/of conceptueel model geschikt is voor het onderzoek	n.v.t.	n.v.t.
Tijdpad/planning en indeling van de activiteiten	Er is geen tijdpad voor het complete traject van het PWS of deze is in strijd met het formele tijdpad uit de handleiding	Alle noodzakelijke activiteiten van het onderzoek en de verwerking ervan zijn opgenomen in het tijdpad	Alle noodzakelijke activiteiten van het onderzoek en de verwerking zijn op een voor het onderzoek logische volgorde opgenomen in het tijdpad	Niveau 2 punten + van de verschillende stappen in het onderzoek zijn heldere deadlines en taakverdelingen opgenomen in de planning	Niveau 3 punten + deze onderdelen zijn realistisch gepland, rekening houdend met begeleiding, de eigen schoolplanning en persoonlijke omstandigheden van de onderzoekers	n.v.t.
Bronnen van het onderzoek	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Oriëntatie bronnen/literatuur onderzoek en/of onderzoek naar inhoudelijke ict-programma's	Er zijn voor de oriëntatie op het onderwerp geen passende bronnen gebruikt en/of onderzoek naar inhoudelijke ict-programma's	Er zijn voor de oriëntatie op het onderwerp een aantal geschikte bronnen en/of onderzoek naar inhoudelijke ict-programma's gebruikt	De bronnenlijst geeft op inhoud en breedte van het onderzoek een goed beeld voor het gekozen onderwerp.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Betrouwbaarheid in de gekozen bronnen	De gebruikte en voorgestelde bronnen zijn niet wetenschappelijk	Er is in de gebruikte en voorgestelde bronnen een aantal betrouwbare en wetenschappelijke bronnen opgenomen	De gekozen bronnen zijn over het algemeen betrouwbaar en van wetenschappelijk niveau.	Er zijn alleen betrouwbare bronnen op wetenschappelijk niveau opgenomen in de bronnenlijst.	n.v.t.	n.v.t.
Weergave van activiteiten in het logboek	Er zijn geen concrete activiteiten opgenomen in het logboek	Het logboek bevat niet volledig in tijd en inhoud voor de docent bekende activiteiten (ook begeleidingsgesprekken).	Het logboek bevat in tijd en inhoud alle voor de docent bekende activiteiten (ook begeleidingsgesprekken).	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage 2 Beoordelingsmoment 2 en 3 (Verslag) aanvulling beeldend: zie bijlage 4

Algemeen	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
[1] In geval van plagiaat, zie regels in het PTA.						
Uitvoering van de methode en/of aanpak en/of conceptueel model	Het plan van aanpak is niet uitgevoerd.	Het plan van aanpak is deels uitgevoerd, maar er ontbreekt een onderbouwing waarom er van de methode is afgeweken.	Het plan van aanpak is grotendeels uitgevoerd, maar er is een slechte onderbouwing waarom er van de methode is afgeweken.	Het plan van aanpak is grotendeels uitgevoerd, maar er is een redelijk goede onderbouwing waarom er van de methode is afgeweken.	Het plan van aanpak is grotendeels of volledig uitgevoerd en er is een goede onderbouwing waarom er van de methode is afgeweken.	n.v.t.
Vormgeving	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Opbouw van het werkstuk	Er is geen inleiding - midden-slot-structuur	Er is een basale inleiding waarin het onderzoek wordt aangekondigd, een indeling in samenhangende hoofdstukken en een conclusie waarin de belangrijke elementen worden genoemd.	Er is een duidelijke aantrekkelijke inleiding waarin relevantie en onderzoek duidelijk worden, een zinvolle indeling in onderdelen van het werk en een heldere conclusie die de belangrijkste elementen bevat.	Niveau 2 punten + daarnaast is er een heldere inhoudelijke samenhang tussen de onderdelen waardoor het stuk een zeer heldere structuur heeft die in alle onderdelen zichtbaar is gemaakt.	n.v.t.	n.v.t.
Bronnenlijst (APA), figuren, verbeeldingen en noten	De bronnen(lijst), figuren en noten zijn niet correct weergegeven.	De bronnen(lijst), figuren en noten zijn soms goed weergegeven.	De bronnen(lijst), figuren en noten zijn overal goed weergegeven.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Proces-begeleiding	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Weergave van activiteiten in het logboek	Logboek ontbreekt	Het logboek bevat niet volledig in tijd en inhoud voor de docent bekende activiteiten (ook begeleidingsgesprekken).	Het logboek bevat in tijd en inhoud alle voor de docent bekende activiteiten (ook begeleidingsgesprekken).	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Nakomen afspraken *Deze beoordeling kan per leerling verschillen	De leerling is niet op tijd met het inleveren van de stukken en komt afspraken met de begeleider geregeld niet na	De leerling levert meestal alle formele onderdelen op tijd in, maakt redelijk contact met de begeleider en komt de gemaakte afspraken met de begeleider altijd na.	De leerling levert alle formele onderdelen op tijd in, maakt goed contact met begeleider en komt de gemaakte afspraken met de begeleider altijd na.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Samenwerking	De leerlingen hebben niet samengewerkt	De leerlingen hebben afgesproken ieder hun deel te doen, maar verder niet samen gewerkt	De leerlingen hebben redelijk goed samengewerkt	De leerlingen hebben goed samengewerkt	n.v.t.	n.v.t.
Initiatief in de begeleiding	De begeleider heeft meermaals de leerling moeten activeren, oproepen en benaderen om een beeld te kunnen houden op de voortgang	De leerlingen geven de begeleider weinig zicht op de voortgang en nemen soms zelf initiatief om afspraken over de begeleiding te maken	De leerlingen geven de begeleider redelijk zicht op de voortgang en nemen zelf initiatief om afspraken over de begeleiding te maken	De leerlingen geven de begeleider wanneer nodig zicht op de voortgang en nemen altijd zelf initiatief om afspraken over de begeleiding te maken, ook waar dat niet formeel noodzakelijk is.	n.v.t.	n.v.t.
Inhoud	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Correct taalgebruik en gebruik AI	Het taalgebruik is onhelder en leidt tot onnodige inhoudelijke verwarringen en er is niet aangegeven of AI is gebruikt	Het taalgebruik is correct en helder er is aangegeven of AI is gebruikt	Het taalgebruik is genuanceerd, helder en correct en er is aangegeven of AI is gebruikt en hoe	Het taalgebruik is genuanceerd, helder en correct en er is aangegeven of AI is gebruikt en hoe met een verantwoording hoe hiermee is omgegaan	Het taalgebruik is genuanceerd, helder en correct en er is aangegeven of AI is gebruikt en hoe met een verantwoording hoe hiermee is omgegaan en er is een mening hierover gegeven.	Het taalgebruik is genuanceerd, helder en correct en er is aangegeven of AI is gebruikt en hoe met een verantwoording hoe hiermee is omgegaan en er is een mening hierover gegeven. er is aangegeven hoe in het vervolg er met AI zal worden gewerkt.
Diepgang van de uitwerking	Het onderzoek is oppervlakkig uitgewerkt en is niet op het examenniveau voor het vak	De uitwerking van het onderzoek valt redelijk binnen de SE-stof en/of blijft op het SE-niveau	De uitwerking van het onderzoek valt volledig binnen de SE-stof en/of blijft op het SE-niveau	De uitwerking van het onderzoek sluit in niveau en inhoud dicht aan op het SE- programma en voegt iets kleins toe	De uitwerking van het onderzoek gaat in inhoud en niveau duidelijk verder dan het SE-programma	De uitwerking van het onderzoek overstijgt het SE programma in niveau en inhoud en sluit aan op Bachelorniveau (eerste jaar) van het betreffende vak
Conclusies van het onderzoek/ reflectie op het eindproduct	Er worden vrijwel geen concrete conclusies getrokken of de conclusies sluiten niet aan op de gegeven resultaten	Er worden oppervlakkige conclusies getrokken op de gegeven resultaten	De conclusies volgen daadwerkelijk uit de gegeven informatie, maar geven nog niet volledig antwoord op de hoofd- en deelvragen.	De conclusies volgen volledig uit de gegeven informatie, en geven volledig antwoord op de hoofd- en deelvragen. Daarnaast is er een discussie aanwezig die een heldere analyse van het onderzoek laat zien.	n.v.t.	n.v.t.
Alleen voor beoordelingsmoment 3: concept versie	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Feedback	Er zijn geen verbeteringen aangebracht	Er zijn matig verbeteringen aangebracht a.d.h.v. feedback	Er zijn redelijk wat verbeteringen aangebracht a.d.h.v. feedback	Alle verbeteringen zijn aangebracht a.d.h.v. feedback		

Bijlage 3 Beoordelingsmoment 4 (Kennismarkt)

Opbouw	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Publiekstrekker	De presentatie/pitch start zonder publiekstrekker	De sprekers heten het publiek formeel welkom en houden in de start rekening met het publiek zodat ze mee kunnen komen en iets geactiveerd worden om te luisteren.	De presentatie/pitch start met een activerende en/of originele opening waardoor het publiek meteen meegenomen wordt in het onderwerp van de presentatie en ze actief worden om te luisteren.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Pitch	Er is geen structuur herkenbaar in de pitch	Er worden in de pitch verschillende onderdelen afgebakend, maar deze structuur is onhelder voor de luisteraars	De structuur van de pitch is helder, de verschillende onderdelen worden goed afgebakend en komt overeen met de structuur die voorgelegd is in de inleiding.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Inhoud	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Doelen van het onderzoek	Er wordt geen doel of motivatie gegeven voor het onderzoek	Er wordt slechts een beperkte persoonlijke motivatie gegeven voor het onderzoek ('is leuk' of 'vinden we interessant')	Er wordt zowel een duidelijke persoonlijke motivatie als een inhoudelijke motivatie gegeven en deze worden gekoppeld aan de doelen van het onderzoek.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weergave van het onderzoek en beschrijving van de methode/aanpak	De weergave van het onderzoek en de beschrijving van de methode bestaat uit losse onderdeeltjes en/of er zitten duidelijke fouten in de weergave	De weergave van het onderzoek en de beschrijving van de methode beslaan min of meer het onderzoek maar is op belangrijke onderdelen onhelder voor het publiek	De weergave van het onderzoek en de beschrijving van de methode zijn correct en helder en zijn een afspiegeling van het onderzoek dat is uitgevoerd. Voor het publiek is niet helder wat nu hoofd- en bijzaken zijn in het onderzoek	De weergave van het onderzoek en de beschrijving van de methode zijn zeer helder, helemaal correct en maken een goed en helder onderscheid tussen hoofd- en bijzaken	n.v.t.	n.v.t.
Vragen beantwoorden	De leerlingen kunnen geen antwoord geven op de vragen	Leerlingen geven antwoord door het uit hun hoofd geleerde stukje te herhalen	De leerlingen weten redelijk goed in te spelen op de vragen. Wanneer ze het antwoord niet weten, kunnen ze met hun kennis mee filosoferen over een mogelijk antwoord of onderzoek.	De leerlingen weten goed in te spelen op de vragen. Wanneer ze het antwoord niet weten, kunnen ze met hun kennis mee filosoferen over een mogelijk antwoord of onderzoek. De antwoorden zijn op niveau.	n.v.t.	n.v.t.
Diepgang	De uitvoering en uitwerking van het onderzoek blijft wat het vakgebied betreft op methode en/of stof binnen het SE-programma	De uitvoering en uitwerking van het onderzoek, wat het vakgebied betreft, ontstaat op methode of op inhoud het SE-programma	De uitvoering en uitwerking van het onderzoek, wat het vakgebied betreft, ontstaat op methode en op inhoud het SE-programma	De uitvoering en uitwerking van het onderzoek, wat het vakgebied betreft, zijn op bachelorniveau in het vakgebied	n.v.t.	n.v.t.
Presentatie	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Contact met het publiek/verstaanbaarheid	De presentatie/pitch wordt opgelezen van een blaadje en er is nauwelijks tot geen contact met het publiek. De leerlingen zijn onverststaanbaar voor het publiek.	De leerlingen maken veel contact met het publiek. De presentatie/pitch is iets te snel, te hard of te zacht of te monotoon gesproken.	De leerlingen hebben bijna continue contact met het publiek, gebruiken humor in hun presentatie/pitch richting het publiek en hebben interactie met het publiek. Er is rust in de presentatie/pitch, de leerlingen praten op een prettig volume en er is variatie in tempo en toon van spreken.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Poster	Poster is niet duidelijk. Titel en namen niet aanwezig.	Poster is redelijk helder en geeft een beeld van wat het pws inhoudt	Op de poster staat naam, titel klas en geeft een redelijk beeld van wat het pws inhoudt	Op de poster staat naam, titel klas en geeft een goed beeld van wat het pws inhoudt	Op de poster staat naam, titel klas en geeft een uitstekend beeld van wat het pws inhoudt en heeft originele aspecten.	n.v.t.
Materiaal / Powerpoint/video	De leerlingen hebben weinig en/of matig materiaal.	De leerlingen hebben materiaal dat een redelijk beeld geeft hoe hun onderzoek is gegaan	De leerlingen hebben materiaal dat een goed beeld geeft hoe hun onderzoek is gegaan/De leerlingen hebben een ppt met een goede opbouw en weinig woorden per dia met duidelijke informatie	De leerlingen hebben materiaal dat een goed beeld geeft hoe hun onderzoek is gegaan en hebben originele materialen/De leerlingen hebben een ppt met een goede opbouw, weinig woorden en duidelijke plaatjes en figuren	De leerlingen hebben origineel materiaal dat een goed beeld geeft hoe hun onderzoek is gegaan, met inhoudelijk goed niveau /De leerlingen hebben een ppt met een goede opbouw, weinig woorden en duidelijke plaatjes en figuren en invliegen van woorden, waarbij de inhoud op goed niveau is.	De leerlingen hebben veel verschillende materialen dat een redelijk beeld geeft hoe hun onderzoek is gegaan met daarbij filmpjes en een poster/De leerlingen hebben een ppt met een goede opbouw, weinig woorden en duidelijke plaatjes en figuren en maken gebruik van het klikken op links waarbij de inhoud op uitmuntend niveau is.

Bijlage 4 aanvulling Rubric Beeldende vorming 2^e en 3^e beoordeling

Vormgevings aspecten	0 punten	1 punt	2 punten	3 punten	4 punten	5 punten
Vorm	Vormgebruik is onduidelijk of weinig doordacht.	Vormgebruik is aanwezig, maar niet altijd passend of gevarieerd.	Vormgebruik is doordacht en passend. Enkele variaties in vorm zijn zichtbaar.	Vormgebruik is origineel en sluit perfect aan bij het thema. Verschillende vormen zijn bewust en effectief ingezet.	n.v.t.	n.v.t.
Kleur	Kleurgebruik mist samenhang of lijkt willekeurig gekozen.	Beperkt kleurgebruik of niet altijd passend. Weinig variatie of effect.	Kleurgebruik is passend en verzorgd. Er is aandacht voor contrast en harmonie.	Kleurgebruik versterkt de sfeer en boodschap volledig. Contrasten en combinaties zijn bewust gekozen.	n.v.t.	n.v.t.
Licht/Schaduw	Geen of onnauwkeurige toepassing van licht en schaduw.	Licht en schaduw zijn beperkt toegepast, met weinig effect.	Licht en schaduw zijn zichtbaar en voegen toe aan het werk.	Lichtval en schaduw zijn overtuigend toegepast en versterken de dieptewerking.	n.v.t.	n.v.t.
Compositie	Compositie is rommelig of niet doordacht.	Compositie is eenvoudig, maar functioneel.	Compositie is evenwichtig en duidelijk.	Compositie is sterk en origineel. Alle onderdelen zijn zorgvuldig geplaatst.	n.v.t.	n.v.t.
Textuur	Geen aandacht voor textuur of zeer vlakke uitstraling.	Textuur is minimaal of niet altijd functioneel.	Textuur is zichtbaar en draagt bij aan het werk.	Textuur is bewust en gevarieerd toegepast. Het werk voelt 'levendig' aan.	n.v.t.	n.v.t.
Ruimte / Diepte	Geen of nauwelijks gevoel van ruimte of diepte.	Enige dieptewerking aanwezig, maar beperkt uitgewerkt.	Er is een duidelijke poging gedaan om ruimte of diepte te creëren	Er is een overtuigende illusie van ruimte gecreëerd. Slim gebruik	n.v.t.	n.v.t.

Samenstelling en lay-out:
Betty Vermeulen,
met dank aan Marjan Vos en Evert-Jan Meel

© Copyright De Heemgaard 2022